

50. møde.

Mandag den 23. maj kl. 13.

Formanden:

Fra ministeren for Grønland har jeg modtaget følgende skrivelse:

»København, den 20. maj 1977.

I henhold til § 26, stk. 1, i lov om folketingsvalg i Grønland, jfr. lovbekendtgørelse nr. 416 af 29. juli 1974, fremsendes herved den af landshøvdingen over Grønland førte valgboog vedrørende folketingsvalget i Grønland den 15. februar 1977.

sign. Jørgen Peder Hansen.«

Det nævnte materiale vil blive tilstillet det stående udvalg til valgs prøvelse.

Retsudvalget har afgivet betænkning over I. forslag til konkurslov (Lovforslag nr. L 25) og II. forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser vedrørende konkurs m. v. (Lovforslag nr. L 26). Eksemplarer er omdelt.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om skattemyndighedernes organisation og om klageadgang m. m. (Skattestyrelsesloven) (Lovforslag nr. L 57) og forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Ændringer som følge af omlægning af skattemyndighedernes organisation m. m.) (Lovforslag nr. L 58). Eksemplarer vil blive omdelt.

Undervisningsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne (Lovforslag nr. L 77)

og betænkning over forslag til lov om ændring af lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser, lov om fritidsundervisning m. v. og lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v. (Lovforslag nr. L 77).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Kommunaludvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om overførelse af de af Samfundet og Hjemmet for Vanføre drevne ortopædiske hospitaler og afdelinger til amtskommunerne m. fl. (Lovforslag nr. L 92). Eksemplarer vil blive omdelt.

Landbrugs- og fiskeriudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om midlertidige statstilskud til visse strukturforanstaltninger inden for fiskeriet (Lovforslag nr. L 147)

og betænkning over forslag til lov om ændring af lov om administration af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m. v. (Lovforslag nr. L 137).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af ophavsretsloven.

(Lovforslag nr. L 72. Fremsat 10/3 77. Første behandling 13/4 77. Betænkning 16/5 77).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af fotografiloven.

(Lovforslag nr. L 73. Fremsat 10/3 77. Første behandling 13/4 77. Betænkning 16/5 77).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Birte Weiss (S):

Udvalgsarbejdet må siges at have bekræftet det indtryk, som allerede kom frem ved

[Birte Weiss.]

førstebehandlingen af lovforslagene: at der ikke er tale om noget columbusæg, men om en brugbar metode til at gøre brugen af tv's og radioens undervisningsudsendelser mere effektiv. Den pris, der betales for det, er et beskedent indgreb i ophavsrettighederne, et indgreb, som først og fremmest kommer til at ramme de i forvejen fastansatte medarbejdere i Danmarks radios undervisningsafdeling. I det omfang det kommer til at ramme kunstnere, musikere, forfattere, komponister, og hvem der ellers kan tænkes at deltage i den slags udsendelser, er det noget, man kan tage hensyn til i de aftaler, som radioen eller tv indgår med de pågældende kunstnere.

Derfor skyder VSernes bemærkninger til betænkningen langt over målet, og de er meget stærkt unuancerede og belyser faktisk ikke den reelle problemstilling.

Jeg skal derfor afvise alle andre ændringsforslag end dem, der er stillet af ministeren, og specielt gøre opmærksom på nr. 3. Det er det om en revisionsklausul, som kommer ind i forslaget, og som siger, at man skal tage loven op til fornyet behandling i 1981-82. Derved sikrer man sig, at der ikke kommer nogen ting, der løber af sporet, inden man kommer til at tage den store og endelige revision af ophavsretsloven, som vi jo alle venter på.

Kaj V. Andersen (V):

Mit partis ordfører i disse to sager, fru Nathalie Lind, kan ikke være til stede i dag, og jeg har lovet kort at meddele, at venstre agter at stemme for disse to forslag med de ændringsforslag, ministeren for kulturelle anliggender har tilføjet.

Jeg skal kun lige sige, at et enkelt medlem af venstres gruppe, fru Mette Madsen, agter at afholde sig fra at stemme ved lovforslagets endelige vedtagelse, idet hun finder rettighedshaverne trådt for nær.

Svend Andersen (Rosk. a.) (FP):

Jeg skal kun anbefale, at man stemmer for ændringsforslag nr. 1, fremsat af fremskridtspartiet. Det er et ændringsforslag, der ændrer ordet »undervisningsvirksomhed« til »i undervisningsøjemed«. Ved denne lille ændring sikrer man, at mange flere brugere får mulighed for at anvende de produkter, som dette drejer sig om, uden at rettighedshaverne taber nogen kroner og øre på nogen som helst måde.

Der er altså sund fornuft bag dette forslag, og jeg skal anbefale, at hele folketinget stemmer for ændringsforslag nr. 1.

Grethe Fenger Møller (KF):

Udvalgsbehandlingen har bekræftet det, som også mange ordførere gav udtryk for under førstebehandlingen af disse lovforslag, nemlig dels, at der er tale om et særdeles kompliceret spørgsmål, og dels at forslagene ikke er udtryk for noget columbusæg, men måske udtryk for, at man nu ønsker at tage hul på disse meget komplicerede juridiske problemer.

Jeg skal ikke gå ind på forslagene i enkeltheder, det gjorde vi under første behandling, men blot meddele, at vi kan stemme for forslagene med de af ministeren fremsatte ændringsforslag.

Tove Jørgensen (DKP):

Efter udvalgsbehandlingen kan vi ikke fra DKPs side gå ind for de lovforslag, der foreligger her. Det bedste eksempel på, at de ikke løser problemerne, er den strejke, der i øjeblikket finder sted i Sveriges radio, hvor det netop er ophavsretsproblemerne, der har forårsaget den.

Vi finder socialdemokratiets holdning kritisk i denne sag, fordi det giver udtryk for en tilsyneladende mådeholden over for oplysningsorganisationerne, men i virkeligheden er der tale om en offentlig hjælp til kulturimperialismen.

Vi har forståelse for problemstillingen med hensyn til undervisning, med hensyn til skemalægning og forskudt tid og til de folkelige oplysningsorganisationers behov for at kunne bruge de nye medier i undervisningsøjemed, men vi finder ikke, at den lovgivning, der her kommer frem, er udtryk for en løsning af problemerne.

Det er meget farligt, hvis man på denne led kan begynde at frikøbe undervisningsprogrammerne. Vi har et eksempel med Gyldendal, som nu er gået ind i en produktion af videobånd, dvs. at det kan komme til at true aftalebetingelserne for de udøvende kunstnere, således at de kan blive underkastet vilkår, når disse videobånd skal fremstilles, som de ikke senere kan befri sig for, og som vil stille dem betydelig ringere i den almindelige virksomhed, de skal udøve.

Vi nævnte allerede ved første behandling problemerne for undervisningsvirksomheden,

[Tove Jørgensen.]

men vi nævnedes også, hvor vanskeligt det er for kunstnerne i et samfund, der ikke vil yde tilstrækkelig offentlig støtte til kunsten i almindelighed, at gå ind på aftaler, hvor de afstår deres rettigheder over for samfundet.

Vi finder det ændringsforslag, der ligger fra fremskridtspartiet, aldeles forkasteligt, for at ændre teksten til »i undervisningsøjemed« betyder, at en hvilken som helst produktion i virkeligheden kan bringes ind under denne paragraf. Det er en total junglelov, man derved vil indføre for kunstnerne, og det kan vi ikke være med til.

Derfor kan vi tilslutte os VS' bemærkning om at forkaste lovforslagene ved 3. behandling.

Bernhard Baunsgaard (RV):

De sidste udtalelser fra den kommunistiske ordfører og det, som fru Mette Madsen på egne vegne har skrevet i betænkningen, kunne nok give anledning til, at man kom med nogle principielle betragtninger om kunstnerens stilling i det danske samfund.

Jeg skal nøjes med at sige, at sammenlignet med de socialistiske samfund har den danske kunstner en udbredt frihed og modtager støtte, uanset hvad og hvilke ideer han har at bringe frem, blot han gør det på en måde, der kan accepteres som kunstnerisk forsvarlig, dvs. at der ligger kvalitet bagved. At han så i visse situationer må erkende over for samfundet, at når han én gang har modtaget betaling, må han stille det til rådighed for undervisningen, det finder jeg er et rimeligt indgreb i de kunstneriske rettigheder.

Der er imidlertid en grund til, at jeg tager ordet, en grund som jeg føler der er anledning til at understrege: det er, at vederlagskrav, sådan som det er formuleret nu efter ministerens ændringsforslag, ganske klart kan gøres gældende over for Danmarks radio, hvad enten man er medlem af nogen organisation eller står helt udenfor. Det er sagt ganske klart i lovforslaget. Jeg vil også samtidig understrege, at dette gælder alle krav over for Danmarks radio. Jeg ved, at det undertiden kan være lidt vanskeligt, hvis man ikke er medlem af en organisation, at få sit vederlag udbetalt, men det må understreges ganske klart, at der er ikke organisationstvung her i landet, heller ikke når det gælder vederlag fra Danmarks radio.

Med disse ord skal jeg anbefale, at vi stemmer for lovforslagene, sådan som de nu foreligger med ministerens ændringer.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Til hr. Bernhard Baunsgaard skal jeg kun gøre den bemærkning, at jeg under samråd med udvalget har bekræftet, at lovforslaget ikke tvinger nogen til at være medlem af en bestemt faglig organisation som forudsætning for, at den enkelte rettighedshaver skal kunne få andel i de udbetalte vederlag, men når han anmelder sit krav selv, må det være muligt at få andel deri.

Dernæst skal jeg sige til fru Tove Jørgensen, at der med denne lovgivning ikke er skabt en løsning på problemerne. Dette er en midlertidig løsning, indtil vi kan komme til den, skal vi sige endelige ophavsretslovgivning, som heller ikke vil tilsigte at tage noget fra ophavsretsindehaverne, men muligvis at skabe en bedre og smidigere løsning både for samfundet og for ophavsretsindehaverne. Dette er en ajourføring på tv-området på linje med den ordning, der for længst er blevet indført på radioområdet.

Så skal jeg blot sige til hr. Svend Andersen (Rosk. a.), at udtrykket »inden for undervisningsvirksomhed« er valgt med omhu i stedet for det forslag, fremskridtspartiet stiller, »i undervisningsøjemed«, netop for at sikre, at de indskrænkninger, der foretages i ophavsmændenes rettigheder, kun kan udnyttes af organisationer og institutioner, der reelt udøver en organiseret undervisningsvirksomhed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Man gik først til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af ophavsretsloven.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes med 121 stemmer mod 24; 1 medlem stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges uden afstemning.

§ 1, således ændret, ændringsforslag nr. 3
om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af fotografiloven.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 og § 1, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om film og biografer.

(Lovforslag nr. L 99. Fremsat 15/3 77. Første behandling 22/4 77. Betænkning 18/5 77).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Tove Jørgensen (DKP):

Vi kan fra DKPs side ikke gå ind for de afsnit i lovforslaget, som går ud på at ændre loven i overensstemmelse med kravene fra EF.

Disse ændringer giver grønt lys for en forstærkning af den meget uheldige udvikling, som filmkulturen i de senere år har været præget af. Tilladelsen til at have bevilling til flere biografer har medført, at store monopolener allerede har overtaget store dele af markedet. De store biografkæder med 14-15 biografer er i stand til at øve pression over for udlejnings-selskaberne, også når disse ikke ejes af dem selv.

Det er således i dag, at de store biografkæder aftaler udlejning indbyrdes og foretager bytninger af udlejningsrettighederne, så det næsten er umuligt for enkeltstående biografer at skaffe sig økonomisk underlag for deres virksomhed. Samtidig skal de vente urimeligt længe på at kunne tage efterspurgte film på programmet.

De store biografkæder lægger sig både på de film, der giver kasse, og på de gode film, der kan trække et interesseret publikum til. De fører disse film til premiere på de store centrumbiografer og sikrer samtidig rettighederne for deres biografkæder i periferien. Filmene er således så godt som udspillet, før de biografer, der ikke er knyttet til monopolerne, overhovedet får mulighed for at tage dem på programmet, selv om de fører en aktiv repertoirepolitik.

Enhver kan sige sig selv, at det er ikke her, kunstneriske eller lødighedshensyn kommer til at tælle. Derved bliver det monopolerne, der bestemmer udbud og tilbud, og som samtidig forhindrer de mindre, enkeltstående biografer i at planlægge med en rimelig balance mellem indtægtsgivende såkaldte kassefilm og et mere lødigt repertoire. Denne balance er ofte de mindre biografers eneste eksistensgrundlag, og samtidig er det en sikring mod den stedse voldsommere kommerialisering, filmbranchen er kendetegnet af.

Disse problemer vil blive uhyggeligt forstærket ved indførelse af EF-reglerne, der helt vil prisgive en selvstændig dansk filmkultur og yderligere forringe importmulighederne for film, der ikke er fremstillet inden for monopolernes rammer.

Bortset fra disse meget alvorlige forbehold er der da forskellige punkter i forslaget, som vi finder positive. Det gælder ændringen af konsulentordningen, så ikke begge konsulenterne skal gå samtidig, og det gælder filmmedarbejdernes indstillingsret til filmintitutet.